

Een vreemd soort mol uit Noord-Amerika. De kop van het dier is bezet met tentakels, die het behulpzaam zijn in het vinden van wormen en insecten op zijn ondergrondse tochten.

KUNSTMATIGE VOEDSELPREPARATEN EN VERSTERKENDE MIDDELEN

Vele mensen, die zich niet geheel fit gevoelen, wenschen het een of ander versterkend middel te nemen om weer op kracht te komen en vragen den dokter om raad, welk van de vele aangeprezen middelen zij moeten nemen. De een beveelt Sanatogen en Somatose, de ander Neurogen en kunstmatige vitamine-preparaten, een derde bouillon en wijn aan.

Wat is hieromtrent in het algemeen belang te zeggen? In gevallen, waar door gebrek aan eetlust, tegenzin tegen spijzen of zwakte der spijsverteringsorganen de voedingstoestand veel te wenschen overlaat, kan het van nut zijn, tijdelijk tot het een of andere preparaat de toevlucht te nemen. Over 't algemeen zijn wij het echter eens met Dr Liek, die hieromtrent zegt: „Ik houd deze geheele kunstmatige voedselmiddelfabricatie, inclusief de specifieke zenuwvoedselmiddelen, voor een medisch niet te rechtvaardigen dwaling. Wat op veld en akker groeit, wat de natuur ons biedt, komt mij duizendmaal beter voor, dan alles wat de chemische retorten en ketels tezamen brouwen. Ik ben ouderwetsch genoeg om een glas melk of room, een versch ei, groenten en rijpe vruchten voor doelmatiger en voedzamer te houden dan alle kunstmatige wondermiddelen met en zonder vitaminen, die ons dag in dag uit met zooveel reclame worden aangeboden. Afgezien van den hoogen prijs, die voor deze preparaten wordt verlangd." **Eenvoudige versterkende middelen**, die onder ieders bereik vallen, zijn o.a. een rauw geklutst ei met 2 lepeltjes citroensap en suiker, een glas honingwater met eenige citroenschijfjes er in, een bordje Nestlé's kindermeelpap, een stukje beafstuk met sla van geraspte rauwe peentjes, een vruchtensla van sinaasappelen en appelschijfjes, aangemaakt met alcoholvrijen wijn en suiker.

Dr J. V.

GEDACHTEN OVER BOEKEN

Een levensbeschouwing van Engel de Merel of Merula, van 1530-1554 pastoor van Heenvliet bij Brielle. Het boek *) verplaatst ons in de dagen der Hervorming. 't Verval der Kerk en de zegen der Reformatie worden in bijzonderheden geschetst. Merula wordt ten voeten uit geteekend: zijn karakter, zijn trouw als herder, zijn godsvrucht en geëlooismoed. De vervoeringen, waaraan hij blootstond van de zijde der Inquisitie, doen het vertoeilijk, goddeloos karakter van dit instituut goed uitkomen.

Ruim een halve eeuw geleden werden we overstroomd met lectuur van dien aard. Doch niet altijd gaf men de geschiedenis zuiver weer, en niet zelden liet men de phantasie vrij spel. 't Was misschien niet de bedoeling, haat en antipapisme aan te kweken, maar vaak was dit het gevolg. En wie weet, wat meer.

In dezen tijd wordt menige bladzijde onzer historie niet gelezen en ook den geëloissheden der Kerk acht men zijn aandacht niet meer waardig. Daarom beveien we dit boek, „naar bronnen" bewerkt, gaarne aan, niet om zijn literaire waarde, maar om den innoud: het pal staan voor de Waarheid tot in den dood, zooals Merula's levensbeeld dit laat zien.

Niet in alles gaan we met den schrijver, C. A. Lingbeek, mee. Te weinig zijn de dingen beschouwd in de lijst van hun tijd. Vandaar de apodictische verkiaring, dat Protestanten nooit hebben willen heerschen over het geweten van anderen. Art. 36 der Ger. Geëloisbelijdenis verspreidt een ander licht. En zij, die de wijziging van dit artikel door sommige kerken als een neo-Calvinistisch streven signaleeren, nemen den gewraakten conscientiewang in bescherming. Ook was het optreden der Spaansche Inquisitie hier niet het werk van Paus en Kerk, doch van Karel V en Philips II, van den Staat. Dit gevaar dreigt ook nu. Elders woedt de almachtige Staat tegen alle Christenen, tegen alle kerken: Protestanten en Roomschen deelen het martelaarschap. Daarop te wijzen is ook urgent. Opatd de oogen open gaan. Maar — men leze dit boek. H. de B.

*) Uitgave: H. Veenman & Zonen, Wageningen.

DIE RAMSAU

Een klein stukje Stiermarken, moeilijk te vinden.

Beter gezegd: éénmaal moeilijk te vinden. Helaas nu niet meer!

Daarom durf ik er ook over te schrijven. Wie 'n mooi plekje gevonden heeft, moet niet zoo dom zijn het te vertellen. Had Columbus zijn mond maar gehouden, 't was in elk geval voor de Indianen beter geweest.

Met onze ontdekkingen en publicaties bereiken wij niet veel goeds.

De streek wordt er door bedorven en de Indianen (laat ik maar zeggen) worden er niet minder door bedorven als ze ontdekken, dat elke vreemdeling een winstobject is en dat vriendelijkheid en gastvrijheid geld waard zijn.

Terzake „die Ramsau" is een hoogvlakte in Stiermarken, in het zgn. Dachsteingebied, de hoogste berg in Stiermarken, die bij Hallstadt loodrecht-bijna in het meer afdaaft.

Voor veertien jaren ongeveer ben ik er voor 't eerst geweest. Ik was er niet alleen en zou dus moeten schrijven over „wij," maar dat klinkt zoo statig, als 'n pluralis maiestatis (majesteitsmeervoud).

Een Weensche kennis had het plekje genoemd en voor introductie gezorgd op een boerderij.

De boerderij ziet u op het plaatje, Maharther-Brandstätter, de eerste naam is van de hoeve, de tweede van den eigenaar.

Wat een ontdekkingen heb ik daar gedaan!

Allereerst: hier is een stukje echt protestantisme, midden in het Roomsche Oostenrijk.

Hoe komt het daar? De menschen, die er wonen, van den grooten weg af haast onvindbaar, stammen af van vluchtelingen uit Salzburg, uit de dagen der contra-reformatie.

Wie wil weten hoe ze geleden hebben en wat het hun heeft gekost alles te verlaten ter wille van hun geloof en hun Bijbel, die leze het aangrijpende drama van Schönherr „Glaube und Heimath." (Geloof en Vaderland.)

Maar daardoor zijn het menschen met een geschiedenis